

Slavenski dom

Ste. 144

v Ljubljani, ponedeljek 28. junija 1937

Leto II.

Proslava Vidovega dne v Ljubljani

Vidov dan je simbolični praznik za vso državo. Ta dan obhajamo obletnico velike srbske žaloigre na Kosovem polju, ko je srbski narod izgubil v odločilni bitki svojo svobodo in njene branilce. Toda ta dan, ki naj bi pomenil konec srbskega naroda, je po neumrljivi božji volji postal nekaj drugega. Postal je velika luč, ki je svetila stoletja dolgo v vsej dobi sužnosti ter srbskemu ljudstvu klicala v spomin veliko nalogo, ki ga čaka: maščevati poraz na Kosovem polju in spet doseči svobodo in samostojnost. Vidov dan je postal simbol srbskega boja za osvoboditev in postal tako veliki narodni praznik ne le srbskemu narodu, marveč tudi obema bratoma, ki sta po zedi-

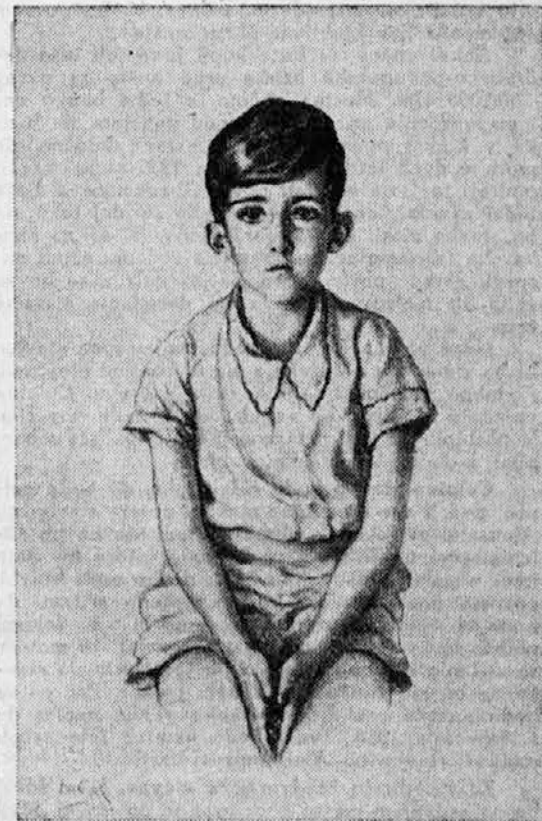
njenju stopila v državno sožitje z njim. Zavest bratstva se kaže in čuti najmočnejše v spominu na prestano trpljenje v boju za isti cilj. Zato je Vidov dan postal tudi praznik jugoslovanskega bratstva in ga v tem znamenju praznujemo.

Današnja proslava Vidovega dne v Ljubljani je bila tako s strani meščanstva, kakor tudi javnih oblasti dostojno praznovana. Vsi državni uradi so bili danes zaprti, prav tako mnogi drugi večji ljubljanski zavodi in ustanove, kakor magistrat, OUZD, Pokojninski zavod itd., meščani pa so brez izjeme raz svoje hiše razobesili državne zastave.

Ob 10 dopoldne se je v stolnici vršila slovesna služba božja, ki jo je daroval stolni prost dr. Ignacij Nadrah. Sredi cerkve je bila postavljena mogočna tumba, ogrnjena v črno zagrinjalo. Prav tako so

bile v spodnji polovici stolnice vse klopi obložene s črnim blagom.

Slovesne službe božji v stolnici so se udeležili ban dr. Marko Natlačen z gospo ter s tajnikom dr. Kovačičem, divizionar general Tomič, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golia in podpredsednik dr. Mastnak, železniški ravnatelj dr. Fatur, dalje ljubljanski župan dr. Adlesič z gospo, upravnik policije dr. Hacin, načelniki banske uprave dr. Ogrin, dr. Orel, dr. Guštin, dr. Seneković, dr. Sušnik in drugi, rudarski okrajni glavar dr. Močnik, rektor dr. Kušej, vseučiliški profesor dr. Erlich z ostalimi številnimi univerzitetnimi profesorji. Proslave se je polnoštevilno udeležil ljubljanski diplomatski zbor, številni ljubljanski občinski svetniki, častniški zbor ljubljanske garnizije, številni drugi državni uradniki in zasebniki.

Belgrad, 28. junija. Kraljevič Andrej proslavlja danes pri svoji materi kraljici Mariji v dvorcu Miločer na Jadranu 8-letnico svojega rojstva.

Francovi vojni načrti za bližnjo bodočnost

Salamanca, 28. jun. o. Po padcu baskovske prestolnice Bilbao, so se začeli novi boji na vseh španskih bojiščih. Na severu so nacionalisti svoj glavni stan prestavili iz Vittoria v Bilbao, od koder bo vrhovno poveljstvo vodilo vojne operacije proti Santanderu. Hkratu bo nacionalistična vojska izvršila nekaj sunkov proti Almeriji iz Mahale in na madridskih bojiščih. Smisel vseh teh bojev je v tem, da hočejo nacionalisti zaposeliti vladne čete na vseh bojiščih, da jih vlada ne bo mogla poslati na pomoč Santanderu. Francovo poveljstvo hoče najprej docela osvojiti vse pokrajine na severu in utrditi tam svojo oblast, šele potem pa bodo prešli v glavni napad na Madrid.

Pred diktaturo v Kataloniji

Saint Jean de Luz, 28. jun. AA. Katalonska vlada je včeraj podala ostavko. Companys je novinarjem izjavil, da bo treba v Kataloniji koncentrirati vse sile, da se bo mogel izvršiti nacionalni in republikanski program Kataloncev. Takoj po demisiji je Companys sam pričel pogajati se z zastopniki raznih skupin za sestavo nove vlade. Zanimljivo je, da ni znano, kako namerava rešiti krizo. V Barceloni vlada mir. Po ulicah krožijo večje patrulje napadalnih oddelkov delavske milice, ki

ima nalog, da v kali zatre sleherni poskus kakršnihkoli ekstremističnih demonstracij.

Državni predsednik Companys je imel govor, v katerem je izjavil, da je sprito resnega položaja sklenil spet združiti obe svoji funkciji: predsednika avtonomne katalonske države in katalonskega ministrskega predsednika, kakor je to storil že ob pričetku državljanske vojne, torej postati nekak diktator Katalonije.

Boji pred Madridom

Madrid, 28. jun. AA. «Claridad» je objavil poziv Del Vaya španskim socialistom, v katerem bivši španski zunanji minister poziva posamezne španske delavske skupine in organizacije k slogi in discipliniranemu sodelovanju.

Na avilski fronti so nacionalisti včeraj pričeli s hudo ofenzivo. Okrog El Tiembala in Navala de Pinarese se je v nekaj urah zvrstilo več nacionalističnih napadov, pri katerih je sodelovalo nekaj tisoč nacionalističnih vojakov in tujih prostovoljcev. Vladne čete pa so napade odločno odbile in proti večeru same prešle v protinapad. Sprito nepričakovano, izredno močnega sunka republikancev, so se morali nacionalisti naglo umakniti s svojih prednjih postojank.

Italija in dveletnica naše vlade

Trst, 28. junija. AA. Italijanski publicist Mario Nordinio je objavil v tujaknjem »Piccolo« članek pod naslovom: »Jugoslavija slavi Stojadinovića o priliki druge obletnice njegovega vladanja« in podnaslovom »Veliki uspehi na polju notranjega napredka in zavarovanje mednarodnega položaja države«.

Splošno Mario Nordinio omenja, da je dr. Stojadinović 24. junija 1935 prevzel predsedstvo vlade. Odtlej sta potekali dve leti in z vso jasnostjo mora vsakdo spoznati, da nastop dr. Stojadinovića ni pomenil običajne spremembe vlade, kakršne se pojavljajo v državah s parlamentarnim sistemom, nego, da je predstavljala dogodek kapitalnega pomena v časih tako burne politične zgodovine kraljevine Jugoslavije. Tedaj je končala dolga in globoka kriza in pričela doba reda, konsolidacije in napredka v državi, s katerimi se je vzporedno razvijala tudi splošna in stvariteljska politika za ojačanje mednarodnega položaja države.

Zivljenje v državi je onemogočila akutna politična in gospodarska kriza. Odnosaji z nekimi tujimi državami poleg tega niso bili dovolj urejeni. Zunanje politični položaj je sprito tega še povečeval napetost. Dr. Stojadinović je, hrabro in s trdno odločenostjo, da bi deloval za preporod naroda, stopil na poveljniški most državne ladje. Ze v prvih dneh po njegovem nastopu je ljudstvo dobilo vtis, da ima država sedaj moč, kakršnega rabila. Odtlej je ministrskemu predsedniku uspelo vtisniti javnemu delovanju v vseh področjih žig svoje močne osebnosti.

V naslednjem odstavku razpravlja Nordinio o ustanovitvi JRZ, ki zagotavlja sedanjim vladam široko

parlamentarno osnovo in podporo naroda. Posebej naglašja, v koliki meri je dr. Stojadinović s podporo sposobnih sodržnikov pospešil gospodarski napredok države. Zastavil je vso silo za oživilje gospodarstva. Dr. Stojadinović se zavzema za koncentracijo večjih bank in drugih gospodarskih ustanov, gradi velika javna dela, zagotavlja na zakonski osnovi delavcem minimalne plače, veča hkratu socialno zaščito delavcev, izpopolnjuje železniško omrežje in druga prometna sredstva, ustvarja temelje za nadaljnjo industrijalizacijo države, ozira se posebno na izrabo jugoslovanskih rudniških zakladov. Sklenil je ugodne trgovinske pogodbe s 26 državami, na osnovi preferencialnih tarif omogočil izvoz jugoslovanskih kmečkih pridelkov, našel je nova velika tržišča in ozdravil državne finance. Po sedmih pasivnih letnih bilancah zunanje trgovine je Jugoslavija v dveh letih, odkar vodi njeno vlado dr. Stojadinović, dosegla prebitke v znesku 1.522 milijonov dinarjev. Poleg teh znamenitih rezultatov na področju notranje in gospodarske politike je dr. Stojadinović dosegel tudi največje uspehe s svojim delom za ojačanje in utrditev mednarodnega položaja Jugoslavije ter njenega ugleda po vsem svetu. Tudi na tem polju se pozna njegova močna osebnost.

Predstava »Prodane neveste«, ki je bila na vabilih najavljena za torek ob 16 popoldne, se bo vršila v torek ob 20 zvečer v operi. P. n. občinstvo, ki si je vstopnice že nabavilo, prosimo, da spremono upošteva.

Sest shodov JRZ za vladni jubilej

Belgrad, 28. jun. V proslavo dve-letnice dela sedanje vlade, je krajevni odbor JRZ priredil včeraj v Belgradu, Zemunu in Pančevu istočasno šest velikih shodov, na katerih so govorili minister za gozdove in rudnike Gjura Janković, minister brez listnice Šefkija Behmen, gradbeni minister Marko Kožul, prosvetni minister Dobrovo Stosić in poštini minister Branko Kaludjerčić. V svojih govorih so člani vlade v glavnem odgovarjali na razna vprašanja, ki so se v zadnjem času pojavila v našem političnem življenju. Tako je minister za gozdove in rudnike Gjura Janković odgovoril bivšim demokratom na deklaracijo njihovega bivšega glavnega odbora. Minister Kožul je predvsem govoril o razmerju JRZ do Hrvatov ter dejal, da je Jugoslavija Hrvatom najpogostejša. Dr. Behmen se je v svojih izjavah obirno bavil z zadnjim shodom JNS v Sarajevu ter je izjavil, da ljudje okoli JNS sploh nimajo pravice govoriti o političnih evoboičinah, ker so vse svoje življenje posvetili vnemi, kako bi se te evoboičine kratile. Vsi govarniki pa so poudarjali, da je v naši državi eksperimentiranja dovolj ter da je potrebno, da se JRZ še bolj organizira.

Revija naše vojske v Nišu

Niš, 27. junija. V soboto popoldne ob 7.40 je bila poskusna revija niške garnizije. Reviji so prisostvovali poveljniki armade general Krstić, minister za socialno politiko Cvetković, divizijski poveljnik g. Lukić, poveljniki konjeniške divizije Radosav Miljković, načelnik armadnega štaba general Milosavljević in poveljniki topništva Radovanovič z vsemi višjimi častniki armade in divizije.

Poskusna revija je uspela v splošno zadovoljstvo. Na čelu te revije je bil 16. pehotni polk s svojo godbo. Pri reviji je sodelovalo tudi težko topništvo. Impozantne revije čet so se dalje udeležile motorizirane čete, težko protiletalsko topništvo, reflektorski oddelki, sanitetne kolone in drugi oddelki.

Na koncu je Obiličev konjeniški polk v paradnem maršu s fanfarami defilirao pred poveljniki armade generalom Krstićem in drugimi.

Revija je trajala 45 minut in je popolnoma uspela.

Napredovanja učiteljev

Belgrad 28. jun. m. Napredovali so tile učitelji(ice):

V V. položajno skupino:

Viktor Grčar v Mariboru, Marija Dovgan v Planini, Josip Ambrožič v Ljubljani, Franc Grudnik v Birčni vasi, Valerija Jeraj v Ljubljani, Marija Janković v Mariboru, Ivan Lesica v Ljubljani, Franc Musar v Zidanem mostu, Karel Maurić v Gornji Radgoni, Pavle Plesničar v Ljubljani, Cirila Antolović v Dobovi, Josip Batič v Ljubljani, Marija Bonča v Selnici, Frančiška Benedičič v Želznikih, Marija Cujnić pri Sv. Jakobu, Zora Čerček v Velikih Laščah, Klara Čok v Zagorju, Angela Česnovar v Dobrem polju, Vida Dereani v Trebnjem, Bogomir Ferik pri Sv. Miklavžu, Leopoldina Faganel v Studencih (Krško), Julija Fatur v Šmartnem, Miloš Roš v Hrastniku, Antonija Ravnicer v Mariboru, Anton Sebachar v Kranju, Marija Sadar v Ljubljani, Anton Strigel v Črešnjevu, Barbara Zopaneč v Celju.

VI. položajna skupina.

Ana Ažman, učiteljica za defektne otroke v Ljubljani, Marija Pirc v Ljubljani, Josip Trošt v Spitalu, Frančiška Kenda v Črmošnjicah, Zofija Gaberjavčič v Murski Soboti, Marija Guna v Zagorju, Stanislav Gradščik v St. Ilju, Marija Hočevar v Vel. Laščah, Ivan Jelenc v Vrebnjem, Cecilija Kržišnik v Zireh, Zmagoslav Kristan v Mariboru, Pavle Kotnik pri Sv. Marjeti pri Ptuj, Vekoslav Kegel v Reki pri Mariboru, Bogomila Kalan v Cerkljah, Marija Mervar v Žužemberku, Vladimir Perhace v Trzinu, Cecilija Prosen v Toplicah, Zora Prah v Črni, Antonija Potočnik v Spitalu, Ivan Potokar v Ljubljani, Milan Pavlovec v Cirkovcih, Petra Petrovič na Vrhnikih, Helena Petje v Vidmu, Frančišek Rihar v St. Vidu, Adrijan Rakec na Teznu, Olga Rot pri Sv. Pavlu, Judita Splihal v Grižah, Gabrijela Skok pri Sv. Jederti, Angela Sketa na Jarenini, Ernestina Sturm v Ljubljani, Mara Sifer v Ljubljani, Svetopolk Stoviček v Ljubljani, Justina Trošt v Spitalu, Marija Trampuž v Ljubljani, Zofija Vivoda v Cerkljah, Mara Vardnjan v Semiču, Helena Vrišer, Alma Vodusek v Višnji gori, Rudolf Završnik v Ljubljani, Franc Zukovec v Novem mestu, Gabrijel Živice v Globokem, Pavle Zumer v Dobrovi, Marija Lešnjak v Kostanjevici, Anton Miklavčič v Borovnici, Ida Mikulič v Globokem, Andrej Pirjevec v Hočah, Julijan Šinigoj v Vojniku, Pavle Kos v Sodražici, Albin Vidic v Prevaljah, Vida Jaklič v Ljubljani in Stanislav Polh pri sv. Yencesu.

Zunanje lice bodoče Batine palače pred glavno pošto

Bat'a pričinja graditi 7 nadstropno palačo

V palači bo javno kopališče, kino ter kavarna v 7. nadstropju

Ljubljana, 26. jun.

Med ljubljanskim trgovstvom je bilo zavojo Bate že precej razburjenja in prahu. Najprej so se nekateri zalevali v Bato, ker je pred 2 leti dobila dovoljenje za adaptacijo prostorov v svoji hiši nasproti pošte. Tedaj so trgovci zagnali vik in krik zavoljo tega, češ, da bi bilo treba Bato prisiliti, da zida novo stavbo, ne pa, da popravlja stara poslopja v Ljubljani.

Med tem prerakanjem in očitki je Bata mirno pripravljala načrte za svojo novo palačo na oglu Selenburgove in Aleksandrove ulice. Zdaj so vsi načrti gotovi v glavnih obrisih ter so te dni pričeli staro stavbo bivše Jadransko-podunavske banke podirati. Na tem prostoru bo v dobrem poldrugem letu zrasla nova moderna palača, ki bo povsem spremenila lice Ljubljane okrog pošte.

Kakor znano, je Bata kupil pred leti hišo Jadransko-podunavske banke pred pošto za okrog 4.500.000 Din. Mestna občina je tedaj banko deloma oprostila prirastkarine pod pogojem, da banka v kupno pogodbo z Bato vstavi določbo, da mora v dveh letih, t. j. do leta 1937 staro stavbo podreti ter tam sezidati novo. Obenem se je Bata tedaj zavezal, da bo novo stavbo sezidal tako, da bo stavba v isti črti, kakor sosedna Kredita banka. Na ta način se bo izravnala sedanja ožina nasproti glavne pošte. Nova Batinova palača se bo za celih 10 metrov umaknila od dosedanje stavbne črte.

Nova palača Bate bo sedemnadstropna stavba, ki bo zunaj vsa obložena z marmornatimi ploščami. Podobno palačo ima Bata že v Zagrebu. Celotna palača v Ljubljani bo veljala čez 10 milijonov Din. V poslopiju bo tudi moderno javno kopališče s parnimi, kadnimi ter pršnimi kopelmi.

Celotno stavbo bodo zidali tako, da bodo najprej podirili vse dvorišne stavbe, potem stavbo ob Aleksandrovi cesti, slednjič pa tudi stavbo ob Selenburgovi ulici. Svoje poslovne prostore bo Bata imel v sedanji hiši toliko časa, da bo nova stavba povsem dozidana. To bo omogočeno s tem, da bodo ob Selenburgovi ulici sedanjo hišo le deloma podirili, novo stavbo bodo pa itak zidali 10 metrov za sedanjo stavbo črto, da jih torej sedanja stavba ne bo nič motila pri zidanju palače. Pač pa se bodo morale vse druge stranke v hiši izseliti do 1. februarja 1938. Tedaj bodo namreč šele začeli podirati stavbo ob Aleksandrovi cesti.

Zdaj podirajo že dvorišne stavbe. Kino Ideal bo na sedanjem mestu obratoval še do jeseni. Med tem bodo na zadnjem dvorišču sezidali novo kino, v katerem bo prostora za okrog 500 sedežev. Kino dvorana bo obsegala 17 krat 24 metrov, zidana bo dobrih 2 in pol metra pod nivojem. Vhod v kino bo iz Aleksandrove ceste skozi pasajo, izhod iz kina pa bo po rampi in pasaji na Selenburgovo ulico.

Šabor fantov in moč v Celju

od 27. do 29. junija 1937

Dnevi šabara slovenskih fantov in moč v Celju bodo preizkušnja redoljubnosti in discipline naše fantovske organizacije. Naše vedenje in naša disciplina naj pokaže, da smo organizirana armada. Od udeležencev pričakujemo zato, da se bodo točno držali reda in se brezpogojno pokoravali tistim, ki jim je poverjena skrb za red in varnost.

Glavna pisarna pripravljalnega odbora je v Prosvetnem tajništvu, Cankarjeva ulica 4, telefon št. 196. Glavna pisarna bo odprta 27. junija od 8 zjutraj do 9 zvečer, potem pa od 28. junija zjutraj do 30. junija zjutraj brez prestanka dan in noč.

Glavna rediteljska pisarna bo v prvem nadstropju Doma, Samostanska ulica 4, telefon št. 171. Reditelji bodo imeli v službi 4 cm širok bel trak na levem rokavu ter znep R. Vodjem rediteljskih skupin bodo dodeljeni v pomoč skavti in gasilci; spoznajo se po svojih uniformah.

Informacijska služba bo imela svoje reditelje na vseh važnejših križiščih po mestu, svojo glavno pisarno pa v Prosvetnem tajništvu, Cankarjeva ulica 4 in drugo pisarno pri kolodvoru. Glavna informacijska pisarna bo poslovala od 28. junija opoldne do 30. junija zjutraj brez prestanka noč in dan. Reditelji informacijske službe bodo imeli za znak bel trak na levem rokavu ter črko I.

Zdravniško in samaritansko službo bodo opravljali zdravniki, samaritani in samaritanke ter gasilci. Nosiči bodo znak rdečega križa na levi roki. Reševalne postaje bodo v poslopiju mestnega poglavarstva, pri kolodvoru in ob času prireditve tudi na Glaziji. Postaje za prvo pomoč bodo imele belo zastavo z rdečim križem.

Zbirališče za baklado in slavnostni sprevid. Za baklado dne 28. junija se začne zbiranje udeležencev od 20.30, za slavnostni sprevid 29. junija pa ob 7, obakrat na Glaziji. Pri zbiranju bo potreben točen red. V vsem se ravnaj po ukazih rediteljev. Vsaka skupina bo imela svoj določen prostor, tako zastave, godbe, fantje v celotnih krojih, v polovinskih krojih, fantje in močje v narodnih nosah, mladiči itd. Bakle se bodo dobile po prihodu v Celje na stojnici pri kolodvoru, po skupnih prenočitvah in od pol 5 popoldne naprej na več stojnicah na Glaziji. Cena bakli je 2 Din.

Stiska ljubljanskih mesarjev

Ljubljana, 28. junija.

Ljubljanske gospodinjice se že dolgo jeziijo zaradi podražitve mesa pri ljubljanskih mesarjih. V splošnem se je meso podražilo za dobrih 3 do 4 din pri kilogramu in to se že precej pozna pri domačem proračunu. Če vpoštevamo še podražitev ostalih živil, prihajamo do zaključka, da je naš meščanski človek zadnje leto krepko udarjen. Zato se zlasti uradništvo s skrbjo sprašuje, kdaj bodo tudi pri nas resno pričeli govoriti o povišanju plač, kakor to slišimo v Italiji in na Češkoslovaškem, kjer so povsod prav zdaj povišali plače državnim uslužbencom.

Povišanje mesnih cen ni prišlo nenadoma. Ko so se prvič začele obhvatno dvigati cene živini, mesarji niso takoj povišali svojih cen pri mesu in slanini. Velika mesarska podjetja v Ljubljani so nasprotno hotela izkoristiti to priliko ter nalašč novo hotela s cenami navzgor, kljub temu, da se je živina venomer dražila. Veliki mesarji so pač računali, da manjši mesarji ne bodo mogli dolgo vzdržati konkurence. Res je mnogo manjših mesarjev obnemoglo pod pritiskom dviganja cen živini, dočim so kmalu potem večji mesarji dvignili cene tudi mesnim izdelkom. Vendar pa nam poznavači razmer dokazujejo, da se cene mesu niso dvignile sorazmerno s cenami živine. Dočim je cena živini

Celotno podiranje stavbe je prevzelo podjetje Dukič, ki bo dvorišne stavbe podirilo v dobrih 3 tednih, nakar bodo takoj pričeli z izkopom stavbišča za kino. Izkopali bodo kakih 1300 kubičnih metrov, ki ga bodo le počasi mogli zvoziti proč, ker jih bo oviralo ozko grlo med ulico in prvim dvoriščem. S 1. sept. bodo že pričeli zidati temelje za novo kino, ki bo v surovem do februarja 1938 sezidan. Do 1. aprila bo po delavnem programu podrti tudi stavba ob Aleksandrovi cesti, drugo leto majnika pa bodo začeli graditi temelje nove palače ob Aleksandrovi cesti ter Selenburgovi ulici.

Batina palača bo dograjena do spomladi 1939. Vse načrte za stavbo je napravil inž. arh. Fr. Lušič iz Crikvenice, dočim vodi sicer vsa dela pri pripravah za stavbo vodja Batine podružnice gosp. Kavac Ignacij, naš domačin z Bleda.

Zanimali smo se tudi za ostale prostore v novi palači. Kakor je znano, je nastalo zlasti med gostilničarji in kavarnarji močno razburjenje zaradi tega, ker je Bata v svoji novi stavbi predvidel tudi kavarno in restavracijo in sicer v sedmem nadstropju. Zvedeli pa smo zdaj, da se isti ljudje, ki so hoteli vlagati pritožbe zoper novo kavarno, že zanimajo za to kavarno, da bi jo vzeli v najem. Dalje je bilo rečeno, da bo Bata v II., III. in IV. nadstropju dal svoje prostore v najem Tati, in zavni vletrgovini, zaradi katere so se razburjali trgovci tako v Belgradu kakor v Zagrebu. Pri Bati pa so nam rekli, da je ta vest iz trte izvita, ker se Bata sploh ni dogovarjal niti s Tatom, niti s komurkoli zaradi svojih novih poslovnih prostorov v novi palači. Kakor smo mogli zvedeti, bo v novi stavbi v pritličju vzel vse prostore sam Bata, kvečjemu bo v pritličju ostala še sedanja lekarna. Celotno prvo nadstropje bo pridržano za poslovne prostore, prav tako celotno 2., 3. in 4. nadstropje. V petem nadstropju in šestem bodo po eno večje družino stanovanje s kopalnico ter več manjših enosobnih stanovanj in sicer v petem nadstropju ločeno za ženske, v šestem nadstropju pa zopet ločeno za moške. Ta samska stanovanja bodo imela v stanovanju umivalnice in shrambe, obenem pa bodo v nadstropju še po 2 kadni in 4 pršne kopelji.

V zadnjem, t. j. sedmem nadstropju bodo prostori za kavarno, ki bo imela ob celotni stavbi nad Selenburgovo in Aleksandrovo po 6 metrov široko sončno teraso, raz katero bo seveda sijajen razgled po Ljubljani. Gosti bodo v kavarno mogli priti po liftu, ki bo zgrajen v obliki paternostra, ki se bo stalno premikal in ki bo imel prostorne kabine za 4 ljudi.

Z novo Batino palačo v osrčju mesta bo Ljubljana dobila tam povsem novo lice. Ko prično letos podirati tudi še dosedanj stari hotel Slon, dalje nasproti nebotičnika stavbe za novo palačo zavarovalnice Slavija, bo stavbna sezona v mestu na višku, kakor v letih po vojni še ni bila.

Fantje in močje, udeležite se baklade polno-števno!

Taborne znake in taborne knjižice bo moral vsak imeti, kdor bo hotel na Glazijo in v sprevid. Kdor se nima znaka in izkaznice, naj si oboje nabavi takoj ob prihodu v Celje. Znake in knjižice dobite po informacijskih pisarnah, prodajala pa jih bodo tudi dekleta v narodnih nosah. Znak kakor tudi knjižica staneta vsak po 2 Din.

Zastave in godbe. Zupnijske pripravljalne odbore prosimo, da povabijo na tabor godbe naših prosvetnih in drugih društev. Udeleženci naj prinesejo s seboj tudi društvene zastave in prapore, če jih imajo.

Prehrano in prenočitve smo preskrbeli vsem, ki so nam pravčasno poslali prijave in denar. Nakaznice smo poslali na zupnijske pripravljalne odbore. V kolikor pa bo že prenočitve, zajtrkov, obedov in večerij na razpolago, jih bomo nakazali tistim, ki se sicer vnaprej niso javili, ampak se bodo takoj ob prihodu v Celje oglasili v naših informacijskih pisarnah.

Brezplačnega povratka na železnice se bo poslužil lahko vsak, ki bo imel taborno izkaznico in rumeno železniško legitimacijo, katero je kupil na svoji postaji ob odhodu v Celje. Kdor nima taborne izkaznice, a bi se vendar rad udeležil šabara v Celju, naj kupi na svoji odtodni postaji rumeno železniško legitimacijo (obrazec K 13) in celo karto v Celje. Ob prihodu v Celjo naj karte ne odda vratarju, ampak jo naj hrani za brezplačen povratek.

Nekaj javnih del

Ljubljana, 28. jun.

Regulacija Sore v Zireh nad Skofjo Loko. Tehnični oddelek banske uprave je izdelal načrte in proračune za regulacijo Sore v odseku, ki gre mimo Ziri in Stare vasi. Načrt določa regulacijo struge v dolžini 275 m, pri čemer naj bi se izkopala za Soro v pretežnem delu nova strugajski bi odrezala tri velike in nerodne ovinke. V teh ovinkih voda ob povodnji zastaja in radi počasnejšega odtoka naj kar rada poplavlja bregove. Ko bo struga po regulaciji skoraj popolnoma uravnana, bo ta nedo-

poskočila v teku enega leta za celih 100 odstotkov, se je meso podražilo komaj za 50 do 70 odstotkov.

Podražitev živine in mesa v Ljubljani je prineslo med mesarje še eno posledico, ki se najbolj očito vidi na praznih mesarskih stojnicah na trgu. Tam stoji že dobro leto praznih kakih šest do osem mesarskih stojnic, ker ni resnih ponudnikov zanje. Malenkostna najemina 250 din letno ter 90 din mesečne tržnine sta bile vendarle dovolj visoki, da so mnogi mesarji svoje stojnice na trgu opustili. Takega pojava na trgu nismo še doživljali.

Pri tem je nad mesarje prišla še nova nadloga, ki se je sicer hočajo mesarji na vsak način ubraniti, ki pa bodo končno vendarle morali nositi njene posledice. Gre za sklenitve kolektivne pogodbe z mesarskimi pomočniki. Dočim zahtevajo mesarski pomočniki, da se kolektivna pogodba sklene takoj, se mojstri s svojo mesarsko zdruzo na čelu strahovito upirajo. Pri tem imajo mesarski pomočniki na svoji strani novo uredbo o minimalnih mezdah, dočim se mojstri sklicujejo na omenjene svoje težave, s podražitvijo cen živini, s povišanjem javnih dajatev ter sploh z večjo režijo obratov. Seveda pa mesarski pomočniki niso dostopni za take ugovore, ker jim gre bolj za izboljšanje ostalih delavnih pogojev, kakor za povišanje plač. O sporu, ki med pomočniki in mojstri še traja, bomo še poročali.

Odkritji spominskih plošč kralju Aleksandru

Hvalevredno in domoljubno je delo odkrivanja spominskih plošč blagopokojnemu kralju-mučniku Aleksandru I. Zedinitelju po naših ljudskih in drugih šolah. Mladini naj bi vedno lebdel pred očmi močnini in junaki lik pokojnega kralja, ki je po hudih borbah in vojnah dosegel in doživel osvobodjenje in zedinjenje Jugoslovancev in ki je zadnja leta vse svoje državniške sile in moči posvetil okrepitvi, napredku svoje države in ohranitvi miru. V nedeljo ste bili v Ljubljani dve na zunaj skromni, zato pa sicer iskreni in intimni svečanosti, ko sta bili dopoldne na barjanski šoli, popoldne pa na mestni deški šoli na Grabnu odkriti pod okriljem Narodne odbrane spominski plošč, posvečeni mučeniku kralju Aleksandru I.

Obe svečanosti, katerima so prisostvovali zastopniki oblasti, vojske in raznih društev, sta pokazali, kako globoko je vkoreninjena ljubezen mladine do blagopokojnega kralja in ljubezenska udanost do našega mladega vladarja. Za odsotnega g. bana je prisostvoval svečanostim banski svetnik dr. Oreš, za župana obč. svetnik g. V. Andrejka. Na Grabnu se je svečanosti udeležila tudi častna četa 40. pešpolka. Navzoči pa so bili tu pomočnik komandanta dravske divizije, general Dođić, brigadni general Popadić in poleg vojnih prostovoljcev in vojnih invalidov v častnem številu oficirski zbor, kakor tudi razna društva s prapori.

Obe svečanosti sta potekli mirno, dostojno in manifestativno.

Vlomi in tatvine se ponavla'o

Ljubljana, 28. junija.

Zadnje dneve se vlomi vrste drug za drugim. Policija sicer trajno zasleduje vlomilce, ki so ji deloma znani, toda spretne izzivice se sproti izmikajo nastavljenim pastem in policijskim zasledovalcem. Trenutno dela policiji največje preglavice Franc Rakovec, ki se mudi po vaseh v bližini Ljubljane ter vlamja zdaj na tej, zdaj na drugi strani Ljubljane. Na policiji imajo spravljeno celo zalogo nakradenega blaga, ki so ga policijski organi zaplenili v nekem skrivališču na Viču, kamor ga je nosil in tam prodajal Rakovec. Med drugim imajo na policiji dva para ženskih čevljev, rujavih

nizkih ter črnih visokih, oba para kmečkega izdelka, dalje eno pisano srajco, dobro ohranjeno, dve slabši kravati, ene črne hlače, eno modro žensko krilo ter celo neko sekiro. Policija ni še mogla ugotoviti lastnikov teh predmetov ter prosi, naj bi se ljudje, ki jim je bilo blago ukradeno, zglašale na policiji, kjer lahko dobe ukradene predmete.

Spretne tatovi se živahno sučejo tudi po ljubljanskih lokalih in celo na glavnem kolodvoru. Tam je te dni bila neka gospa iz Maribora, ki je kupovala vozni listek za Maribor, pri tem pa je svojo denarnico položila na mizico poleg blagajne, okradena. Samo za hip se je gospa obrnila proč ter spregovorila nekaj besed s svojo znancko, pri tem pa ji je spreten tat že izmaknil denarnico s 130 din gotovine ter njeno železniško legitimacijo, glasečo se na C. I. iz Maribora. V denarnici je bila tudi prosta vozovnica za njeno hčerko Šarlotu, glasečo se za progo Maribor-Belgrad.

Prijet kolesarski tat

Ljubljana, 28. jun.

Med številnimi tatvinami koles, ki se zadnje tedne zopet ponavljajo, se je večeraj posrečilo prijati v Ljubljani drznega tatu, ki je pri belem dnevu hotel odpeljati iz dvorišča gostilne Burič na Medvedovi cesti v Šiški gostilničarjevo kolo. Na gostilniško dvorišče je prišel zloglasni Zupet Avgust, že večkrat kaznovan zaradi tatvin, saj je presedel na robiji že nad 5 let. Zupet je sprva mirno sedel ob svoji mizi ter pil svoje vino. Naposled pa je vstal, mirno vzel ob zidu prislono kolo, last gostilničarja, ter se z njim napotil proti izhodu. Gostje in gostilničar sam so seveda Zupeta opazovali ter so mu pri izhodu kolo odvzeli, njega samega pa so izročili stražniku. Ob aretaciji je Zupet tatvino gladko zanikal, čeprav so ga zalotili pri njej. Trdil je, da je v gostilno prišel s svojim kolesom ter je z njim tudi hotel oditi proč. Pri telesni preiskavi so sicer res našli pri Zupetu prometno kujižico za kolo, glasečo se na njegovo ime ter izdano od okrajnega glavarstva v Krškem, toda njegovega kolesa ni bilo nikjer in tudi Zupet sam ni vedel povedati, kje se nahaja. Zupeta so pridržali na policiji, katera bo ugotovila skrivnost njegove prometne knjižice in kolesa.

Naročajte Slovenski dom!

Kongres Zveze nabavljajnih začrug

Ljubljana, 28. jun.

Zveza nabavljajnih začrug državnih nameščenecv prireja v dneb od 26. junija do 1. julija svoj kongres v Ljubljani, ki je zvezan s krasno urejeno in skrbno pripravljeno zašušno razstavo. Obenem s tem naj bi bila proslavljena tudi 15-letnica obstoja Nabavljajne zadruge uslužbenecv državnih železnic v Ljubljani.

Kako povsod prednjači, tudi glede združništva in njene podobne organizacije ravno Slovenija, najbolje prikazuje prvi del razstave, ki prikazuje delovanje ljubljanske železničarske Nabavljajne zadruge, ki je nameščena v prostorih glasbenega društva »Sloga«. Ta razstava je tipičen primer, kaj more doseči posamezen stan s samopomočjo in vzajemno pomočjo. Na drugi strani pa je ta del razstave tudi točna slika, kako danes živi naš železničarski uslužbenec.

Plače železničarjev so danes že padle daleč pod eksistenčni minimum. Neizbežno so v zvezi s tem tudi težke posledice, gospodarske in socialne, ki jih mora pretrpeti železničarski stan. Služba je naporen tako, da bi se v tem ne mogla z njo primerjati še kakšna druga. Občuti se veliko pomanjkanje vsega najpotrebnejšega za življenje: hrane, obleke, stanovanja itd. Takšnomu stanju se kaj rade pridružujejo najraznovrstnejše bolezni, tuberkuloza, živčna izčrpanost, revma in druge. Pri takšnem položaju pomagajo železničarjem prav izdatno v materialnem in moralnem oziru gospodarske strokovne organizacije ter kulturne in socialne ustanove. Vse te ugodnosti pa še daleč niso tako velike, kakršne nudi železničarjem Nabavljajna zadruge, ki je v petnajstih letih svojega obstoja iz-

plačen povratek. Pač pa naj takoj ob prihodu v Celje kupi taborno izkaznico (cena 2 Din). Na podlagi te izkaznice dobi na železniško legitimacijo žig, da se je tabora udeležil in ima na železnici brezplačen povratek.

Ostala navodila in informacije dobite v taborni knjižici. V potrebi pa se obrnite do informacijske pisarne ali do rediteljev in informacijskih rediteljev, ki bodo stali na vseh važnejših križiščih v mestu.

Slovenski fantje in močje, vsi na tabor v Celje!

starek odpadel in bo voda mogla vedno dovolj hitro odtokati. Proračun za celotno regulacijo tega odseka znaša 95.000 Din. Od tega bo prispevala banovina iz fonda za javna dela 80.000 Din, ostanek pa bodo krili interesi za brezplačnimi vozniki in brezplačno dobavo lesa. Ban g. dr. Marko Natlačen je te dni potrdil načrte in proračune za regulacijo Sore in odločil, naj se regulacija izpelje v letošnjem poletju v mešani režiji tehničnega odelka banske uprave.

Za občinsko cesto Hruševje-Podvrh v občini Zabukovje. V brežinskem okraju gradi občina Zabukovje v lastni režiji občinsko cesto Hruševje-Podvrh. V ta namen je občina podprla tudi banovino, ki ji je iz bednostnega fonda naklonila 20.000 Din podpore. Ker bo pa ta vsota za dovršitev precej važnega odseka te ceste premajhna, je določil ban g. dr. Marko Natlačen po posredovanju člana banovinskega sveta - duhovnega svetnika Tratinika, da dobi občina potem, ko bodo sredstva za graditev ceste izčrpana, še podporo v znesku 10.000 dinarjev.

Dograbitve cestnih priključkov pri dveh mostovih čez Sotlo. Občina Bizelsko je lani zgradila dva občinska mostova čez Sotlo. Prvega so postavili pri Orešju, drugega pa v Zgornjem Obrešu. Banovina je k gradnji prispevala precejšnje zneske, poleg tega pa je občina dobila za most v Zgornjem Obrešu podporo tudi od Savske banovine, ker stoji most na razmeroma važni prometni zvezi, ki vodi v Savsko banovino. Ker so bili z gradnjo prizadeti tudi številni posestniki, ki imajo na obeh bregovih reke Sotle svoja polja in travnike, so tudi ti prispevali k gradbenim stroškom. Kljub temu pa je za popolno dovršitev obeh mostov zmanjkalo denarnih sredstev, ker bi morali na levem bregu Sotle oba mostova nekoliko podaljšati zato, da sta dobila večjo odprtino, ki ne bo ovirala pretakanja vode ob povodnji. Oba mostova sta sicer vsak zase že dograjena, manjkajo pa cestni priključki, tako da sta vse doslej ostala za promet neuporabna. Na prošnjo občine je odredil ban g. dr. Marko Natlačen, naj se nakaže za zgraditve dovoznih cest obeh mostov občini podpora 3000 Din.

plačala za splošne kulturne in socialne namene okoli 4 milijone Din, članom pa izplačala okoli 20 milj. Din ristorna. Nabavljajna zadruge je matrica vseh ostalih železničarskih začrug v Sloveniji.

Na razstavi so lepo prikazane vse koristi, ki jih uživajo člani od Nabavljajne zadruge. Ni se omejevala le na nabavo najraznovrstnejšega blaga, ki je nujno potrebno človeku za njegovo obstoj, pač pa se je v veliki meri že v teh 15 letih svojega obstoja pokrivala za socialni in kulturni dvig svojih članov. Kako velikopotezno je delo zadruge v socialnem oziru, kaže morda najbolj primer, da je žrtvovala za mladinski dom v Martuljku 1 milijon dinarjev. Ta dom je namenjen za letovanje revnih železničarskih otrok, ki si na drug način ne morejo preskrbeti svežega, zdravega zraka.

Razstava prikazuje tudi delovanje nekaterih drugih začrug v Ljubljani, predvsem kreditne zadruge državnih uslužbenecv in Čebelarske zadruge. Prav živahno se razvijata Čebelarska in Splošna gospodarska zadruge, ki skušata železničarjem dati novih virov dohodkov z reko koka, kokoši, kuncev, nabiranjem zdravilnih zelišč itd.

Vso svojo intenzivno delavnost pa so pokazali železničarji tudi pri vprašanju omiljenja stanovanjske bede. S pomočjo svojih stavbnih začrug so zgradili že okoli 700 hiš. Kapital so deloma sami prihranili, deloma pa so dobili posojila pri Kreditni zadruzi in drugih denarnih zavodih. Z denarjem bivše Gospodarske poslovalnice železničarjev je bilo dalje zgrajenih 126 udobnih stanovanj. Denar je šel iz fonda za zgradbo stanovanj pri ravnateljstvu državnih železnic.

Poleg vseh težav, s katerimi se morajo boriti danes železničarji, je še vedno ostalo pri njih dosti smisla, čeprav tako malo časa, tudi za povzdigo kulture in za razvedrilo. Imamo dve močni glasbeni društvi in sicer »Sloga« v Ljubljani in »Drava« v Mariboru. V glasbeni šoli uživajo železničarski otroci cenen pouk.

Razstava in nad vse zanimiva za vsakogar, čeprav je na videz skromna. Njen namen je, da poživši zamisel samohranitve, ki jo je toliko podarjal že pred 60 leti oče slovenskega združništva, Mihael Vošnjak.

Drugi del razstave nudi pregled dela Zveze nabavljajnih začrug. To delo je predvsem bilo v propagandi. Zveza in posamezne v njej včlanjene zadruge izdajajo številne publikacije, v katerih podarjajo potrebo po pozitivni združnega duha. Posebno se propagira v zadnjih letih združno zavarovanje, ki je, čeprav še tako rekoč v povojih, doseglo že nekaj uspehov. Da v tem oziru še nismo na bogve kako odlični stopnji, kaže primerjava za družnega zavarovanja pri nas in v drugih državah, posebno v Bolgariji.

Po skrbni vsestranski pripravi je bila večeraj dopoldne ob 11. slovesna otvoritev združne razstave v bivših bančnih prostorih Ljubljanskega dvor. Otvoritvi so prisostvovali odborniki zveze, predsednik Miloš Štibler, podpredsednik Milan Ikonč in predsednik nadzorstvenega odbora Dimitrij Petrovič. V daljšem govoru je predsednik g. Miloš Štibler odprl razstavo in označil njen pomen. Izrazil je željo, naj bi razstava dosegla svoj namen, namreč razširjenje združne misli.

Kongres bo trajal še do 1. julija. Inozemski gostje, Čehoslovaki in Avstrijci, bodo prišli jutri v terek. Glavni zadružni dan je v sredo, v četrtek pa bosta slovesno blagoslovljena in odprta v Gozd-Martuljku Mladinski in Zvezni dom.

Utopljenec v Ljubljani

Ljubljana, 28. junija.

Včeraj popoldne je našel upokojenec Bežalj Ivan na svojem sprehodu ob Ljubljani nasproti graščini Baumgartnerja na Fužinah mrtvo truplo neznanega moškega. Truplo je ležalo v Ljubljani tik brega na levi strani poleg manjšega čolna, ki je bil tam privezan. Bežalj je o najdbi obvestil policijo, ki je poslala tja komisijo z dr. Lužarjem na čelu. Komisija je ugotovila, da gre za okrog 60 letnega moškega, očitno delavca, ki je ležal že kakih dva dni v vodi. Moški je srednje postave, suhega obraza, svetlih las in brk, nekoliko plešast, zdelanih rok, občebe pa je bil v črne suknene hlače, v enak telovnik, bil je brez klobuka in brez suknjice. Čevlje je imel črne na zadrgo, svetlo zeleno srajco z ovratnikom, v hlačnem žepu so našli pri njem edino rožni venec s svetinjo Matere Božje. Telesnih poškodb utopljenec ni imel, ter gre torej očitno za nesrečo ali samomor. Kdo je utopljenec, niso mogli še ugotoviti.

Kulturni koledar

Baragov 140. rojstni dan

Jutri bo 140. rojstni dan našega velikega moža in svetniškega vzornika, misijonskega škofa Friderika Barage. Na svetega Petra in Pavla dan leta 1797, ko so Francozi prvokrat stopili na slovenska tla, so jo v graščini Mali vasi pri Veliki Loki rodil slovenskima roditeljema Janezu Nepomuku Baragi, dotedanjemu oskrbniku mirenškega gradu, in Mariji Katarini Josipini Jenčičevi, lastnici malo-vaškega posestva.

Še na isti dan ga je v Dobrniču krstil ondotni kaplan Anton Herman in sicer na imeni Irenej Friderik.

Vesel in srečo obetajoč je bil ta dogodek ne samo za Baragovo družino, ki je z njim dobila dediča, ampak še vse bolj za naš narod in za indijanske rodove ter bele priseljence v ozemlju treh velikih severnoameriških jezer. Tja se je Baraga leta 1830. odpravil oznanjati Kristusovo blagovest in jo je s svetniškim življenjem, apostolskim delom in trudom ter silnim dušnim in telesnim trpljenjem širil skozi dolgih 37 let, — širil pa tudi sloves slovenske matere in slovenske domovine. Slava in hvala mu!

Kunšič Ivan

Dne 27. junija 1874 se je rodil v Merksu pri Gorjah slavist Kunšič Ivan. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani. Po maturi je bil eno leto v celovškem bogoslovju. Leta 1896 pa se je podal na praško univerzo študirati slavistiko. Svoje študije je nadaljeval na Dunaju, kjer ga je prebrano dohitela 16. februarja 1899 smrt. Kunšič se je posebno zanimal za slovstveno zgodovino preporodne dobe in za jezikovno razlago krajevnih imen in starostnosti. — Napisal je esej o Vuku in Kopitarju. Najpomembnejše njegovo delo pa je »Doneski k zgodovini književne zveze med Čehi in Slovenci«, katerega je po pisateljevi smrti uredil V. Levč. Iz Prage je pošiljal feljtone in dopise v »Edinost« in »Slovenski narod« in »Slovenski list«.

Končnik Peter

Dne 28. junija se je rodil v Spodnjem Dravogradu šolnik Peter Končnik. Nižjo gimnazijo je obiskoval v St. Pavlu, višjo v Celovcu. Po maturi se je na Dunaju vpisal na filozofsko fakulteto (zgodovina in slavistika). Po dovršenih izpitih je poučeval na raznih gimnazijah. Leta 1883 je prišel za ravnatelja na celjsko gimnazijo. Potem je postal nadzornik, najprej za osnovne in srednje šole na Kranjskem, pozneje za vse slovenske in še za nekatere nemške šole. Napisal je zgodovinsko razpravo: Kako so se bojevali Slavjani za Otona I. Sestavil je drugo, tretje in četrto berilo ter slovnico za ljudske šole. S prof. Fonom je priredil uspešno nemško čitanko za nižje razrede srednjih šol.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, ponedeljek, 28. junija: Vidov dan. Torek, 29. junija: Peter in Pavel.

Nheno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta št. 20 in mr. Gartus, Moste.

Drama: Zaprtlo.

Opera: Ero z onega sveta.

Kino Union: Novi ljudje.

TEL. 22-21 **UNION**

Velefilm po znamenitem romanu Claudesa **Parroza**

Novi ljudje

v glavni vlogi **HARRY BAUR**

Predstave danes ob 19-15 in 21-15 ur

Ljubljansko gledališče

OPERA. Začetek ob 20. uri:

28. junija, ponedeljek: »Ero z onega sveta«. Red C.

29. junija, torek: »Prodana nevesta«. Izven. Gostujoč G. Josip Križaj, član zagrebske opere. aZ. ključek sezone.

G. Josip Križaj bo pel v torek na zaključni predstavi operne sezone partijo Kecalja v »Prodani nevesti«. Predstava se vrši na čast udeležencem kongresa Nabavljalne zadruge državnih namestnikov. Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice za to predstavo v veliki meri že razprodane. Glavne partije v operi pojejo: ga. Gjurgjenčeva ter gg.: Gostič in Banovec. Dirigent: ravnatelj Polič.

Zadružna razstava v Ljubljani. Ob kongresu Zveze nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev, ki se vrši od 27. do 30. junija t. l. v Ljubljani, se vrši tudi javna zadružna razstava v prostorih Narodnega železniškega glasbenega društva »Slog« v palači direktorije državnih železnic v Ljubljani. Razstava zasluži, da si jo vsakdo ogleda. Vabimo članstvo UJNZB, da ne zamudi te prilike, ker bo našlo na razstavi mnogo poučnega iz življenja železničarjev in njihovega zadrugnega dela. — Oblastni odbor UJNZB Ljubljana.

Igra »Naša apostola« na Viču

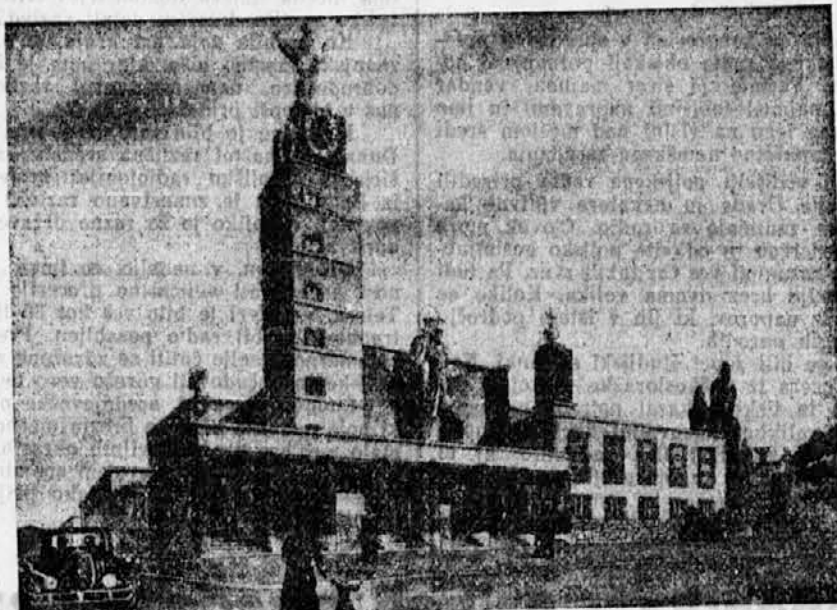
Sinoči je priredila župnija Vič taro igro »Naša apostola«. Uspeh je bil sijalen. Igra je tako pritegnila, da so vsi gledalci spontano sodelovali z igralci. Danes zvečer ob 8 se igra ponovi pred viško cerkvijo. Vabimo vse, da pridele in doživljate iz igre našo preteklost in sedanjost.

Predhodna dela za regulacijo Savinje pri Laškem

Ljubljana, 28. junija.

Splošni načrt za regulacijo Savinje pri Laškem že obstoji in je regulacija tega odseka ocenjena na 4.000.000 Din. Preden pa je mogoče začeti s kakršnokoli regulacijo, pa je treba izdelati podrobne načrte, za katere bo treba izvršiti še razne meritve in sondaže. Prizadete občine so za izvršitev teh meritev in poskusnih vrtanj predložile banskim upravi potrebne načrte in proračune, ki znašajo 87.000 Din. Po posebnem ključu bodo prispevale občine Laško, Sv. Krištof in Marijagradec ter cestni odbor v Laškem skupno 40.000 dinarjev za izvršitev predhodnih meritev. Za ostalih 47.000 Din pa so prosili, naj prispeva banovina. Ban g. dr. Marko Natlačen je program in proračune teh meritev potrdil in odločil, da prispeva banovina potrebnih 47.000 Din iz sklada za regulacijo Savinje. Prav tako je odločil naj se meritve in poskusna vrtanja opravijo v mešani režiji tehničnega razdelka okr. načelstva v Celju.

Na Kodeljevem grade cerkev

Ljubljana, 28. junija.

Nekaj let pred vojno je bila planjava na Kodeljevem, ko so urejali strugo Ljubljanice, torišče, kamor so odvažali v vagončkih ves izkopani material. Kdo bi si bil mislil takrat, da postane po 25 letih Kodeljevo lična četrt lepih vil, obdanih z vrstvi, cvetjem in sadjem. Takoj za nekdanjo prsilno delavnico, kjer je sedaj bolnišnica za lažje duševno bolne, so se po vojni začele graditi hiše in vile. Na kraju poleg vojaškega skladišča so bile postavljene poprej vojaške barake, kamor so se zatekale mnoge begunske in druge rodbine, ki jih je prisilila povojna stanovanjska beda, da so v teh lesenih barakah iskale zavetja in streho. Salezijanci, pomagajoč zapuščenim mladini, so kmalu uvideli, da je prav potreben salezijanski zavod za to naselje. Skromno so začeli. V baraki so otvorili svoje vzgojevališče mladine, ki se je rada zatekala k njim. Pozneje so na Ljubljani zgradili mladinski dom, kjer ima do 300 dečkov razne starosti zavetišče in igrišče, da najde duševno in telesno razvedrilo.

Nekdaj zapuščen Kodeljevo se je, kakor omenjeno, razvilo v cvetočo kolonijo, ki se razširja in napreduje med Ljubljano in Grubarjevim prekopom. Je do 200 metnih vil in šteje to naselje gotovo nad 2000 duš.

Očetje Salezijanci so se že lani odločili, da

prično z gradnjo lepega božjega svetišča. Lani je bil posvečen na cvetno nedeljo temeljni kamen cerkvi sv. Terezike. Blagoslovitev je izvršil sam prečastiti škof dr. Gregorij Rožman in takrat je bila svečanost prav ginja. Lani je bila po načrtu, ki ga je izdelal arh. inž. Hus, končana prva etapa. Prva temeljna dela je izvršila stavbna tvrdka Miroslav Zupan. Posebnost nove cerkve je zlasti ta, da se bo pod cerkvijo v podzemlju nahajala velika dvorana, oratorij. Očetje salezijanci pa so se sicer že pred petimi leti odločili za zgraditev te cerkve na pobudo mnogih častilcev in častilk sv. Terezike, svetnice našega stoletja. Slučaj bo nanese, da bo salezijanska cerkev na Kodeljevem skoraj istočasno posvečena, kakor velika bazilika sv. Terezike v Liziju na Francoskem. Letos nadaljuje gradbena dela pri cerkvi stavbno podjetje Emil Tomazič. Pričakovati je, da bo cerkev do jeseni že pod streho. Mnogo je res vnetih, poštvovalnih, tihih delavcev, ki se žrtvujejo za blagor mladine, pa tudi odrasli kar radi zabavajo k očetom salezijancem, da dobe tam pri njih najiskrenejše zavetišče.

Dela sedaj naglo napredujejo. V glavni oltar bo postavljen velik kip sv. Terezike, remek delo akad. kiparja Tineta Kosa, ki je sedaj postavljen v kapelici Mladinskega doma, kjer pa se zaradi pretesnega prostora ne more priti do polne veličastne veljave v vsakem, zlasti umetniškem pogledu.

Sportni pregled

Kolesarji

Podutška dirka kolesarjev, ki se vsako leto vrši na progi skozi Zgornjo Šiško, Podutik, Dolnice, Dravljice in nazaj v Šiško, je postala že kar tradicionalna. Proga je dolga 8 km in so morali juniori prevoziti celo progo petkrat, dočim so seniorji prevozili 10 krogov. Dirke je organiziral SK Hermes. Ob celi progi je bilo veliko število gledalcev, ki so z zanimanjem sledili dirkam. Zlasti so se ljudje zanimali za simpatičnega Avgusta Prosenika. Najprej so startali juniori, ki jih je bilo na startu 24. Proga je bila dolga 40 km.

Rezultati juniorske dirke so bili naslednji:

1. Kersnik (Hermes) 1:14, 2. Gregorič (H) 1:14,2, 3. Bratun (H) 1:14,6, 4. Podlogar (Ljubljana) 1:15, 5. Kolšin (H) 1:15,2, 6. Kokolj (H) 1:15,4, 7. Sodce (Maraton) 1:16, 8. Jernejc (Celje) 1:17, 9. Stirn (Vrhnik) 1:17,2, 10. Premk (H) 1:18.

Mnogo večje zanimanje pa je vladalo za glavno dirko seniorjev. Na startu je bilo sicer res samo deset dirkačev, kar je bilo v primeri z juniorsko skupino precej manj, vendar je bila pa zbrana na startu vsa kolesarska elita, ki jo danes premore Jugoslavija. Borba med Prosenikom, Gartnerjem, Ormužom, Pokupecom in zlasti med Mariborčanom Stefanom Rozmanom, ki se je tako sijajno plasiral pri dirki Belgrad—Sofija, se je dala slutiti takoj v početku. Dirkači so startali v silno ostrim tempu. V prvih štirih krogih je vodil Rozman. V četrtem krogu se mu je pa pripetila takna nesreča, da je moral odstopiti od nadaljnjega tekmovanja; zlomil se mu je namreč pedal. Ta trenutek je takoj uporabil Prosenik, sijajno potegnil in je zmagal s petimi minutami naskoka. Povprečna hitrost, ki jo je dosegel zmagovalec, znaša 33 km na uro. Izredna škoda je bila v tem, da je moral odstopiti Rozman, saj je Prosenik po tekmi izjavil, da je smatral Rozmana za najnevarnejšega svojega konkurenta.

Rezultati: 1. Prosenik (HKB Zagreb) 2:25:55,8, 2. Gartner (Ljubljana) 2:30:20, 3. Ormuž (Železnice, Zagreb) 2:30:20,2, 4. Pokupec (HKB Zagreb) 2:31:40,4, 5. Močnik (Sava) 2:35:30, 6. Stirn (Vrhnik) 2:37:35, 7. Kacič (Hermes) 2:40.

Nogomet

Hašk: Ljubljana 4:3

Včeraj je gostovala v Zagrebu naša Ljubljana, ki pa ni nastopila s svojo kompletno ligasko postavbo, ampak je šla v borbo s Haškom s sledečo postavbo: Logar, Šiška, Jerman, Slapar, Pupo, Bertonec I., Janežič, Cankar, Bertonec II., Šerčer, Erber. Prvi polčas je končal neodločeno. Rahlo premoč je imel ves čas Hašk, ki pa tega ni mogel izrabiti. Pa tudi Ljubljana je dala že v prvem polčasu Haškovi obrambi precej opravka. Tekmi je prisostvovalo do tisoč gledalcev.

Kvalifikacijske tekme za deseti klub v ligi

Železničar: Slavija 3:1 (1:1).

Z včerajšnjo zmago so si mariborski Železničarji priborili vstop v polfinalno tekmovanje za kvalifikacijske tekme za deseti klub v ligi. Tekmi je prisostvovalo okoli 1500 gledalcev, med temi je bilo kakih 400 Varaždinčev, ki so prišli navijati za svoj klub.

Jedinstvo (Beograd): Gradjanski (Skopje) 4:0 (3:0). Po končnem stanju, ki je 7:5 se je belgradsko Jedinstvo kvalificiralo za nadaljnje tekmovanje. Skopljanci so pokazali zelo slab nogomet. Gledalcev je bilo okoli 4000. Tekma je bila odigrana kot predtekma igri Italijanov z Zagrebčani.

Tivat: Arsenal: SASK (Sarajevo) 1:3.

Novi Sad: Vojvodina: Zak (Petrovgrad) 2:4. V polfinalu torej pridejo Železničar (Maribor), SASK (Sarajevo), Vojvodina (Novi Sad), Jedinstvo (Beograd).

Belgrad, Gradjanski: Juventus (Turin) 1:0.

Split: Hajduk: Roma 2:1 (1:0).

Od tu in tam

2 milijardi litrov mleka se pridobi vsako leto v Jugoslaviji. Tako so ugotovili včeraj v Zagrebu na ustanovnem obnem zboru mlekarkega združenja za savsko banovino. Mlekarsko združenje je staro že okrog 35 let, vendar se je razvijalo prepočasno, ker ni uživalo od nikoder nobene podpore. Novo poživljeno združenje bo skušalo organizirati prodajo mleka in produkcijo mlečnih izdelkov, obenem pa med nami razvijati propagando za čim večjo porabo mleka.

Da se znižajo prevozne takse za prevoz modre galice, zahtevajo zastopniki kmetijskih in združenjskih organizacij. Obenem naj se znižajo trošarine in samoupravne dajatve na modro galico, ker je modra galica merilo za kakovost grozdja. Prav tako je treba zaščititi domačo proizvodnjo galice s tem, da se v ta namen določi zadostna količina bakra iz borskega rudnika.

Šahovski turnir v Rogaški Slatini je že skoraj pokazal, kdo bo državni prvak. Na prvih treh mestih se nahajajo inozemski mojstri, na četrtem pa kot prvi Jugoslovani naš prvak Vasa Pirc. Zdi se, da je Pircu naslov državnega prvaka spet zagotovljen. Takoj za Pircem se nahaja Sava Vuković, ki ima pol točke manj.

Dubrovniški tramvaj bo šel najbrže na dražbo. Največji upnik je občina sama, ki je tramvajsko družbo spravila že v konkurz. Upniki so mnenja, da bi se vse razprodalo deljeno, najprej nepremičnine, nato pa vse premičnine. Upravitelj konkurzne mase pa je za skupno prodajo. O vsem bo odločilo sodišče. Zaradi tujeskega prometa, od katerega Dubrovnik največ živi, pa bi bilo najbolje, če bi občina na kak način poskušala tramvaj prevzeti in ga pustila obratovati še naprej. Tako zahtevajo hrvatski listi.

V Zagrebu so se včeraj na Černomercu steple ženske. Stiri sestre Cerinski so se že dolgo leta grdo gledale z Ivko Pavluh. Do dejanskega spopada je pa prišlo zato, ker je Pavluhova vrgla kamen v Anko Cerinskovo. Tri sestre so priskočile Anki na pomoč in so mahale po napadalki, kar se je dalo. Tudi Ivki je priskočila na pomoč prijateljica, vendar je pa slabo natekla. Prebunkana je morala odstopiti. Konec boja je bil tak, da sta obležali Anka in Ivka precej močno poškodovani na bojnem polju. Obe sta bili prepeljani v bolnišnico.

5 let teže je dobil 66-letni stavec, ki je pred 17 leti ubil svojo ženo. Gjoka Ristič je z ženo srečno živel 30 let. Ko pa je zaradi njegovega pijančevanja začelo posestvo propadati, je tudi v hiši nastal prepri. Nazadnje je Gjoka zapustil svoj dom in šel za občinskega čuvaja v sosednjo občino. Ko pa je slišal, da se je njegova žena začela ogledovati po drugih moških, je prišel nazaj in zahteval, da se vrne k njemu. Ker ni hotela, jo je ubil. Oblasti so ga dale zapreti, toda iz zapora je pobegnil. Poslej ni nihče več vedel zanj. Šele na starost se je sam javil sodišču v Mitrovici in prejel 5 let ječe.

Sodba nad morilci vpokojenca Pečnika je bila v soboto razglašena v Zagrebu. Morilec, brezposelni delavec Petar Krekič je dobil 20 let ječe, Franjo Mlakar, ki ga je bil najel, dosmrtno ječo, Pečnikova žena pa deset let. Navzoča publika je obsodbo pozdravila.

V prostorih srbske kr. akademije se je danes vršila konferenca zastopnikov kulturnih in prosvetnih društev in ustanov pod vodstvom predsednika akademije dr. A. Beliča. Na konferenci so razpravljali o proslavi 150-letnice rojstva Vuka Karadžića in e tem v zvezi o zgraditvi Karadžićevega doma v Ložnici. Sestavljenih je bilo več odborov, ki imajo nalogo, pripraviti to proslavo. Ob zaključku je bil sestavljen proglas meddruštvenega odbora, v katerem belgrijska društva in druge kulturne ustanove pozivajo k sodelovanju vse one, ki bi radi podprli akcijo, tako da bi proslava 150-letnice rojstva Vuka Karadžića čim bolj uspela.

Proslava Gutenbergovega dne

Ljubljana, 28. junija.

Vsako leto na nedeljo Janeza Krstnika prirejajo člani črne umetnosti svojemu velikemu izumitelju Johannesu Gutenbergu na čast in v spomin primerne svečanosti, ki so sedaj običajno znane pod imenom »Gutenbergov dan«. Ljubljanski in drugi stavci v Sloveniji so priredili včeraj v bližini Radovljice, kjer ima njih organizacija »Grafika« obsežno zemljišče, namenjeno počitku in letovišču, skromno svečanost, ki je prav dobro uspela. Udeležba je bila častna, bilo je nad 250 članov z družinami in svojci. Svečanost je mirno in v radosti potekla.

V Zagrebu pa so staveli priredili večjo proslavo na čast Gutenbergu in hkratu so praznovali stoletnico, odkar je bila podpisana prav na dan Janeza Krstnika prva kolektivna pogodba med stavci in lastniki tiskarne Ljudevita Gaja. Ta pogodba je prvič priznala vajencem primerno nagrado, bila pa je sestavljena v nemškem jeziku. Ta kolektivna pogodba je bila prva, podpisana na našem jugu. Pogodba pomenja tudi prvo manifestacijo tiskarskega osebja za načelo solidarnosti.

Gad v naročju

Peče, 27. junija.

Ne le med skalovjem in pečinami na krajih, kamor se ves dan upira sonce, marveč tudi v senči ob vodah se kaj rada skriva razna strupena golazen. Neki mož iz peške okolice je sušil nedavno seno ob potoku, kjer je opoldne sedel pod jelšo h kosilu. Nad njim na drevju je nenadno nekaj zasumelo. Pogledal je vkvišku in videl, da se mu visoko nad glavo šibi košata veja, pa ni mogel razločiti, kaj jo nagiba. Tedaj mu je zviskoma padel v naročje velik gad, zviti v klobuč. Zival je bila po padcu čisto mirna, kot bi se bila potuhnila. Seveda je bil mož takoj pokonci in iztresel gada iz predpasnika. Ubiti ga ni mogel, ker mu je poprej ušel med vrbinje. To ne baš prijetno naključje se je primerilo, ker se je naglila veja, ko je gad prilezel do krajca.

Krivčki so jih izdali

Moravče, 27. junija.

Oni dan je bilo pokradeno pri Nakrstu Podorehom. Hiša stoji na robu vasi blizu gozda ob cesti, ki pelje iz Morav v Krašjo. Tatovi so odnesli več obleke, uro, prstane in precej denarja. Sled je peljala v gozd, zato so bili orožniki storilec hitro za petami. Pri odrejeni hišni preiskavi po pogrešanih predmetov niso mogli najti. Toda budno oko zakona je bilo pozorno na vsako malenkost. Treba je bilo odpreti vrata pri štedilniku in prebrskati vse, kar je bilo namenjeno sežigu. Med odpadki so bili tudi takozvani krivčki, kakršne so nosili nekdanj fantje za klubokom. Ker je pri Nakrstu zmanjkal tudi klubok od narodne noše in je domači fant spoznal, da so krivčki iz štedilnika njegovi, je bila zadeva valje tajitvi hitro pojasnjena.

Katoliški mednarodni radio-kongres v Poznanju

Vsak poklic ima na človeka tako velik vpliv, da ljudje česa ali drugega poklica čisto po svoje mislijo in čutijo. Tako morajo na primer ljubitelji radia imeti čisto svoje mnenje o daljavi in biti pripravljeni letati od enega konca zemlje do drugega prav kakor valovi radia, s katerimi se ukvarjajo.

Vendar pa ni to vzrok, da člani Urada katoliške mednarodne radiooddaje prirejajo kongrese po različnih evropskih državah, temveč hočejo posamezne države le okoristiti z vso dobrodelnostjo in koristjo takih sestankov.

Letos je bila na vrsti Poljska, da sprejme kongresiste.

Mejr. Broh, zelo delavni in poštenovni vodja poljske katoliške akcije, je čudovito dobro organiziral celo stvar in nikdar ne bom pozabil izvrstnega sprejema, katerega smo bili povsod deležni.

Takoj prvi dan našega prihoda v Poznanj, v četrtek 26. maja, nas je N. E. kardinal Hlond, primate Poljske, skupno z glavnimi predstavniki katoliške akcije na Poljskem, povabil na večerjo. Drugi dan zjutraj pa je pred kongresisti opravil av. mašo v neki poznanski cerkvi, da bi izprosil božjega blagoslova za njihovo delo.

Po maši smo imeli prvi študijski sestanek, na katerem je č. g. Dito iz Holandije zelo podrobno poročal o delovanju Urada (BCIR = Bureau Catholique International de Radiodiffusion) v preteklem letu. Mejr. Marschall iz Nemčije je nato govoril o stališču katoličanov napram radiju.

Popoldne je g. Hankard iz Belgije silno zanimivo razpravljal o moralnosti in pritožbah, da katoličani s svojim tnanjem in pritožbami ne bodo nikdar dosegli toliko, kakor s tem, da sami vzamejo v roke učinkovita sredstva, da sami sestavljajo res zanimive in umetniško visoko stoječe programe po raznih postajah svoje države. Zelo je poudarjal tako pozitivno delovanje in navajal številne zgledne tekmovalce, ki jih prireja belgijski katoliški radio z razpisovanjem lepih nagrad za pospeševanje najboljših gledaliških del.

Nato je g. Stourm v poročilu »Družina in radio« pokazal, da je radio bistveno namenjen družinam, za katere je zelo važno, da se zavedajo svojih tozadevnih pravic in dolžnosti ter naj se zato organizirajo, da bi mogli uspešno potegovati se za svoje pravice in tem lažje izpolnjevati svoje dolžnosti.

Po zborovanju so kongresisti v spremstvu predstavnikov poljskega radia obiskali poznansko oddajno postajo. Postaja je sicer majhna, vendar opremljena z najmodernejšimi napravami in ima čudovito krasno lego na višini nad mestom sredi neke utrdbе, zapuščine nemškega zasedanja.

Zvečer so voditelji poljskega radia priredili gostijo za člane Urada in nekatere vplivne katoličane, ki se zanimajo za radio. Človek mora sam okusiti pristrano in odkrito poljsko gostoljubnost, da more razumeti ves čar takih zvez. Pa tudi njihova korist je brez dvoma velika. Koliko se človek nauči iz naporov, ki jih v istem področju opazi pri drugih narodih.

V soboto so bili zopet študijski sestanki. Najprej je dr. Kucera iz Češkoslovaške v svojem poročilu »Radio in tisk« pokazal potrebo ne samo iskati stika z velikimi tiskovnimi društvi, ampak ustanoviti lasten katoliški tisk za radio, ki bi edini lahko vršil važno vlogo svojih poslušalcev, kakor n. pr. »Choisir«.

G. Spoet iz Holandije je z napisanimi dokazi

Japonska - najbolj zmedena dežela

O nobenem narodu se ni že toliko razpravljalo in govorilo in o nobenem nimamo tako nejasnih pojmov, kot o japonskem. Čudovita dežela, polna nasprotij, nemirna, vsiljiva, oblasti željna in vendar izredno skromna v osebnih potrebah svojih državljanov. Menda noben narod tako malo ne zahteva od življenja kot japonski. Prav v tem pa je vzrok njihove velikanske proizvodnje tovarniških izdelkov, ki radi svoje nizke cene preplavljajo ves svet; izrednega finančnega blagostanja njihove države; neverjetne razsežnosti njihove industrije.

Pomislimo le, da na Japonskem pred 80 leti ni bilo nobene tovarne, nobene ladjedelnice, nobene poštnice ceste. Danes pa imajo 85.000 tovarn, kilometre dolge ladjedelnice v Kobeu in Nagasakiju, podzemno železnico in množico najmodernejših evropskih poslopij v Tokiju, 2000 časopisov in 2100 trgovskih ladij. Umsko so se usmerili po zgledu Evropejcev, v svojem bistvu pa so ostali zvesti svojim pradašnjim šegam, zakonom in v ekromnosti. Vsak Japonec se z neomajno trdnostjo drži vsaj

v rokah povedal, kako neizmerno moralno podporo daje holandski katoliški radio svojim številnim misijonarjem, raztresenim po vesoljnem svetu. Na žalost ne moremo istega reči o Franciji, ki ima morda največ misijonarjev. Ali ji mora res veliko manjša država dati vzgled?

Ko je bila seja pri kraju, smo obiskali poznansko mestno hišo, kjer nam je župan izrekel dobrodošlico, nam razkazoval razne dvorane in nas v najlepši pridržal na kosilu.

Popoldne je bila zaključna seja. Dr. Henz iz Dunaja je našel različna sredstva za resno razširjanje katoliške radiofonije; profesor Lambert iz Belgije pa je znanstveno razložil televizijo in povedal, v koliko jo že razne države trgovsko izkoriščajo.

Drugi dan, v nedeljo, so imeli redko prilžnost občudovati veličastno procesijo sv. Rešnjega Telesa, v kateri je bilo več kot 30 tisoč ljudi. Za trenutek je bil radio pozabljen. Prevzelo nas je neizmerno veselje čutili se združene z versko dušo Poljske in občudovati gorečo vero tega naroda.

Čudoviti sprevid, srednjeveške noše, množica, ki poje pobožne pesmi z brezprimerno pobožnostjo, malo mestec vse v številnih okrasih, so nepozabne slike, ki sem jih v svojem spominu odnesel iz Poljske, tako katoliške in tako prijateljske naši Franciji. (g)

Lewis, ki v Ameriki neprestano ščuva k novim stavkam. Pravijo, da je moskovski plačanec.

Zabave v tovarni

V Barmingu v Angliji je neka tovarna za konserviranje priredila v tovarniških prostorih pravo zabavišče za svojih 250 delavk in 40 mehanikov. Vsako popoldne imajo skupno kosilo in eno uro razne zabave, kakor: petje, ples, majhne igrice, lepota tekmovalca, modne revije itd. Da bi ostale delavke zdrave in vesele, da jih ne bi enolično brnenje strojev in ropotanje pločevinastih škatic preveč ubijalo, jim med delom igra radiogramofonska glasba ali jim zvočniki prinašajo kako drugo zabavno razvedrilo. Med desetminutnim odmorom jim dajejo zastoj čaj in jih pozivajo k petju. Pokazalo se je, da delavke laže in bolj z veseljem delajo, pa tudi več naredo.

Radio

Podroben program ljubljanske in vseh evropskih postaj dobite v najboljšem in najcenejšem ilustriranem tedniku »Radio Ljubljana«, ki stane mesečno samo deset dinarjev.

Programi Radio Ljubljana

Ponedeljek, 28. junija: 9. Solska proslava Vidovega dne (izvaja hum. gimnazija pod vodstvom g. prof. L. Kramolca) — 12. Naše vojaške godbe igrajo (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. Čas, spored, obvestila — 13.15 Vojni narod. pesmi (sodelujejo: gđ. Polka Zupanova, gđ. Polka Rupnikova, gđ. Jean Franci in Tone Petrovič ter Rad. orkester) — 14. Vreme, borza — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Prva proslava Vidovega dne v Hrvaški (dr. Nevestić iz Belgrade) — 20. Koncert Slov. vokalnega kvinteta — 20.40 Vojnovisti: Smrt majke Jugovičev. II. del. (igrajo člani rad. igral. družine) — 21.20 Koncert Rad. orkestra — 22. Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Za kratek čas (plošče).

Torek, 29. junija: 9. Čas, vreme, poročila — 9.15 Verski govor (g. Valerijan Učak) — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz Celja ob priliki tabora slov. fantov in moč — 10.30 Akademski pevski kvintet — 11.30 Oroška ura (vodi gđ. Vencanova) — 12. Rudi. Wiedoeft igra saksofon (plošče) — 12.15 Operetni napravi, Sodelujejo: g. Olga Kolarjeva, g. Svetozar Banovec in Radijski orkester — 13. Čas, vreme, poročila, spored — 13.15 Nadaljevanje koncerta operetne glasbe — 17. Kmeti, gospodarska navodila in tržne cene — 17.30 Benjamin Ipavec: Tišnik — slov. spevoigra — 18.30 Kar želite, to dobite (plošče po željah) — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura: Predavanje ob priliki kongresa Nabavlj. združenj. dr. nameščencev (Milos Stibler) — 19.30 10 minut zabave — 20. Vesela igra: Opolnoči, ko vse že spi... (člani Nar. gled. v Ljubljani), vmes koncert Rad. orkestra — 22. Čas, vreme, Harslah. Priševski.

Drugi programi

Ponedeljek, 28. junija: Belgrad: 19.50 Koncert Jadranske straže; 21. Orkestralni koncert — Dunaj: 19.25 Opera glasba; 20.40 Vojaska godba; 21.40 Marxove pesmi; 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 19. Zbor; 20.15 Koncertni orkester; 21.50 Ciganska glasba — Trst-Milano: 17.15 Pianinski koncert; 21. Pihala — Rim-Bari: 21. Vokalni koncert; 22. Pianinski dueti — Praga: 19.35 Polke; 20.40 Koncert konservatoristov — Varšava: 20.05 Vojaska godba; 21. Mornarska godba — Berlin: 20.10 Koncertni plesi — Königsberg: 20.10 Konjeniške korale — Frankfurt-Stuttgart: 19.30 Verdijeva opera »Trubadur«.

Torek, 29. junija: Belgrad: 19.50 Večerni koncert; 20.50 Operne arije; 21.20 Orkestralni koncert — Zagreb: 20.20 Violina; 21. Kvarter; 21.30 Orkestralni koncert — Dunaj: 19.40 Orkestralni koncert; 20.40 Čajkovskega III. simfonija; 21.10 Dunajski izprehodi; 22.30 Zabavni koncert — Budimpešta: 20. Igra; 21.15 Jazz; 22.30 Pianinski koncert; 23.15 Ciganska glasba — Trst-Milano: 17.15 Plesna glasba — Rim-Bari: 21. Rossinijeva opera »Seviljski brivci« — Praga: 19.05 Orkestralni koncert; 20.25 Igra; 22.25 Stramel — Varšava: 21. Mornarska godba — Berlin: 21. Operna glasba — Königsberg: 21.10 Solistični koncert — Lipsko: 20. Pihala — Köln: 21. Sura in nova glasba — Stuttgart: 20. Vojaska godba — 21.15 Haydnov godalni kvartet — Strassbourg: 21.15 Opera.

Prve slike iz zavzetega Bilbaea. Zgoraj: Most Buenos Aires, ki so ga vladne čete pred svojim odhodom iz mesta porušile. Spodaj: Prvi počitek Francovih čet v Bilbaeu.

LJUBEZEN, KI UBIJA

Ti mali, nepomembni besedici nista bili nič posebnega, samo nedolžna šala, če je bil človek, katerega sem to vprašal, nedolžen. Če je bil pa kriv, mu je ob tem moral zledeneti mozeg.

Očim me je poslušal, zavil v oblak dima. Veke je napol povesil na oči. Nisem več videl njegove desnice, ki jo je spustil na drugo stran stola, levico pa je tiščal v žepu.

Ni mi takoj odgovoril, ampak je malo počakal. Tista minuta, ki je minila med mojim vprašanjem in njegovim odgovorom, me je žgala ko ogenj.

Zakaj?

Burni razgovori res niso bili njegova navada. Moje vprašanje ni moglo biti zanj prav nič zanimivo, če ni bil kriv. Če je pa bil, ali ni potreboval nekaj časa, da premisli tisti stavek, ki mi ga bo povedal? Kako bi prišel do jasnosti o tem?

Takoj je zaprl oči, kakor je imel navado. Potem je dejal nič v zadregi, kakor človek, ki pripoveduje kake čisto splošne stvari:

»To je res, da se pri zelo pokvarjenih ljudeh vest niti malo ne oglasi. To se vidi posebej na tistih, ki so ljudje še bolj dobri in nepokvarjeni kakor pri nas in živijo še bolj naravno. Na primer na Španskem, v deželi, ki ti vzbuja tako zanimanje. Ko sem bil jaz tam, je še vse mrgolelo roparjev. Če je človek hotel

biti varen na potovanju po gorovju, je moral z njimi skleniti pogodbo. Niti enkrat se ni zgodilo, da bi bili roparji kršili pogodbo. Zgodovina velikih zločincev kaže, da so zločinci imeli vedno zaveznike, dobre prijatelje, udane sinove... Ampak, jaz mislim ko ti: V takih stvareh je najbolje, če se človek ne zanaša na tujo pomoč...«

Tudi on se je nasmešnil, ko je izgovoril te zadnje besede. Pogledal me je s svojimi sinjimi očmi, ki so bile hkratu tako zagonetne in neprodorne.

Ne, jaz nisem bil človek, ki bi mogel s silo gledati drugim v srce. Treba bi bilo drugačnega daru za to. Treba bi bilo imeti ostrejša oči, drugačno moč, da bi igral pred tem človekom vlogo detektiva, ki ima tako močan vpliv na zločince, da ga pripravi do tega, da prizna svoj greh.

A hotel sem kljub temu naprej. Samo naprej!

»Gospod Masolle in jaz,« sem začel iznova, »sva se tudi izpraševala, kakega pomočnika je neki imel ta Tropman in kako je neki tisti živel, ali kako živi ta Rochdale, ki ga tudi nisva nehala iskati... Zakaj gospod Masolle je dobil dovoljenje, preden je zapustil sodniško službo, da sme neovirano zasledovati morilca mojega očeta. Jaz mu pri tem pomagam in časa imava dovolj. Cela letal Bog ve, če tisti zločinci, ki so umorili mojega očeta, mirno spe? Morda jim je dovolj huda kazen to, da vedno slujijo nevarnost, ki jim jo budi vest, čeprav so morda za trenutek gotovi, da jih

nihče ne preganja... Neverjetno bi bilo, da bi morilci zdaj živeli kot mirni meščani in spokojno kadili cigare kakor midva, vi in jaz... Kaj se vam zdi? Ali verjamete, da človeka kdaj prime slaba vest?«

»Da, verjamem!« je odgovoril.

Ali je bilo v teh besedah kaj nasprotja med navidezno lahkomišelnostjo, s katero sem govoril jaz in med resnostjo, s katero mi je odgovarjal on? Njegov glas je bil resen in globok.

A ne, to ni moglo biti res, saj je brez najmanjšega vznemirjenja prenesel novico, da se je raziskovanje umora spet začelo. Če bi bil zapleten vanj, bi bila to zanj nova in strašna vest.

Z mirnim obrazom me je vprašal:

»In gospod Masolle, ali verjame v slabo vest?«

»Gospod Masolle,« sem pristavil, »je nejevernež. Videl je že preveč krvavih in strašnih reči. On pravi, da je slaba vest odvisna od želonca in od vzgoje. Verjame, da bi človek, ki bi imel zelo dober želonca in ki bi nikdar ne bil slišal ničesar o peklu, lahko ubil od jutra do večera in nikdar ne bi poznal drugega strahu kakor strah pred orožniki.«

Ne vem, kakšno vlogo igra pri tem življenje po smrti, pravi gospod Masolle, vendar se mu zdi, da precejšnjo. In to potrdim tudi jaz, ki nimam več veliko vere. Včasih začnem ponoči kar na lepem premišljevati o smrti in strah me je... Da, strah me je...«

»In vi,« sem nadaljeval, »ali vi verujete v posmrtno življenje?«

»Da,« je rekel. Zdelo se mi je, da se mu je glas zdaj malo izpremenil.

»In v božjo pravičnost verujete?« sem ga izpraševal naprej.

»V božjo pravičnost in v božje usmiljenje,« je odgovoril s čudnim glasom.

»Čudna pravičnost,« sem zavpil, »ki ima vso moč, pa vendar se obotavlja kaznovati grešnike. Teta mi je vedno govorila, kadar sem ji omenil, da bom maščeval očetovo smrt: »Pusti Bogu to skrb. Bo že on sam kaznoval krivca. O, če bi imel morilca v rokah, če bi ga imel tu pred seboj, če bi bil prepričan, da... Ne bi čakal na božjo pravičnost!«

Med temi besedami sem se dvignil. Prijelo me je razburjenje, ki sem mu bil podvržen že od mladih nog.

Gospod Termond se je naagnil znova nad ogenj; spet je imel klešče v rokah. Na moje razburjene besede ni odvrnil prav nič.

Ali je čutil vsaj malo strahu v sebi tiste trenutke, ko je slišal, da sem govoril o neizogibnem in neznanem življenju onkraj groba? O tistem življenju, ki se ga jaz tako bojim, danes, ko se še drži mojih rok kri.

Njegov obraz je bil miren kakor vedno. Roke so se mu pregibale tako kakor »krat, ko mu je mati povedala, da očeta ni nikjer. Roke so mu bile res nemirne, a bile so vedno take. Samo da je zdaj krčevito brskal po ognju z njimi.